

Załącznik nr 1 do Uchwały Wojewódzkiego Zespołu Koordynacji
nr 1/2025 z dnia 16 października 2025r.

**Rekomendacja w ramach KPO
KORPUS NKZ Nauczycieli Kształcenia Zawodowego**

KARTA WDROŻENIOWA – WZK/2025/KPO/01

Pole	Treść (wypełniona)
Numer rekomendacji	WZK/2025/KPO/01
Źródło rekomendacji	WZK – rekomendacja strategiczna w ramach KPO (Komponent: Edukacja)
Tytuł rekomendacji	KORPUS NKZ – systemowe wsparcie i rozwój nauczycieli kształcenia zawodowego w woj. podkarpackim
Opis rekomendacji	<p>Rekomenduje się stworzenie i wdrożenie kompleksowego programu wsparcia kadry nauczycieli przedmiotów zawodowych (NKZ) w województwie podkarpackim. Program ma przeciwdziałać deficytowi nauczycieli w zawodach technicznych i strategicznych dla regionu oraz zapewnić ciągłość kształcenia poprzez:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Monitorowanie potrzeb kadry i specjalizacji technicznych, • Powołanie Korpusu NKZ jako grupy współpracy i wymiany doświadczeń, • System staży/praktyk nauczycieli u pracodawców i w uczelniach, • Mentoring i doradztwo eksperckie, • Ofertę zachęt dla studentów i absolwentów kierunków technicznych (stypendia, kursy pedagogiczne, wsparcie adaptacyjne, możliwość zdobycia kwalifikacji pedagogicznych), • Współpracę z uczelniami w zakresie kształcenia i doskonalenia nauczycieli (studia podyplomowe, doktoraty, udział nauczycieli w projektach badawczo-rozwojowych).
Cel wdrożenia	Zabezpieczenie kadrowe systemu kształcenia zawodowego, podniesienie jakości nauczania przedmiotów zawodowych, transfer wiedzy i praktyki z przemysłu i uczelni do szkół.
Uzasadnienie	Chroniczny brak nauczycieli przedmiotów zawodowych w wielu specjalizacjach technicznych grozi zakłóceniem procesu nauczania. Niska atrakcyjność zawodu w porównaniu z rynkiem przemysłowym wymaga systemowego wsparcia i stworzenia mechanizmów motywacyjnych, edukacyjnych i rozwojowych dla nauczycieli.
Oczekiwane efekty	<ul style="list-style-type: none"> • Utrzymanie ciągłości nauczania w zawodach strategicznych • Wzrost liczby nowych nauczycieli • Lepsze przygotowanie dydaktyczne i merytoryczne kadry • Utrwalenie mechanizmów współpracy szkół z przemysłem i uczelniami
Rekomendowane działania	<ol style="list-style-type: none"> 1. Przygotowanie systemu monitorowania potrzeb kadry i specjalizacji technicznych (Monitoring i diagnoza potrzeb) 2. Opracowanie programów wsparcia dla kandydatów na nauczycieli (stypendia, refundacje kursów pedagogicznych, studiów podyplomowych, doktorskich, wsparcie adaptacyjne, udział nauczycieli w projektach badawczo-rozwojowych, inne zróżnicowane formy pomocy dostosowane do branży i specyfiki zawodu),

Załącznik nr 1 do Uchwały Wojewódzkiego Zespołu Koordynacji
nr 1/2025 z dnia 16 października 2025r.

Pole	Treść (wypełniona)
	3. Powołanie Korpusu NKZ – grup współpracy i wymiany doświadczeń nauczycieli, 4. Nawiązanie formalnej współpracy z uczelniami i partnerami przemysłowymi, 5. Projektowanie i finansowanie praktyk/staży dla nauczycieli u pracodawców i w uczelniach, 6. Angażowanie stowarzyszeń i klastrów branżowych (np. NOT, SliTMP, WSM) jako partnerów merytorycznych.
Poziom wdrażania	 Regionalny. Możliwy do wdrożenia w ramach obecnych kompetencji, ale wymaga koordynacji i finansowania.
Realizatorzy i partnerzy	<ul style="list-style-type: none"> • Liderzy: WUP, UMWP. • Partnerzy: Kuratorium Oświaty, JST, uczelnie wyższe (Politechnika, UR), szkoły zawodowe, organizacje i klastry branżowe (NOT, SliTMP), ZDZ, WSM
Źródła finansowania	KPO, EFS+, Fundusze celowe MEN/MNiSW, środki własne JST/szkół
Harmonogram	I etap (diagnoza): 3–4 miesiące II etap (wdrożenie pilotażowy KORPUS, start programu stypendialnego): ~6 miesięcy III etap (rozszerzenie programu, ewaluacja, korekty): 1–1,5 roku IV etap – długofalowo 2–3 lata
Wskaźniki realizacji	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba szkół objętych badaniem • Liczba nowych nauczycieli wchodzących do zawodu • Liczba nauczycieli uczestniczących w praktykach • Liczba studentów objętych wsparciem zachęcającym do wejścia do zawodu
Uwagi dodatkowe	Możliwość pilotażu w wybranych specjalizacjach technicznych (np. mechatronika, automatyka, lotnictwo, zbrojeniówka, motoryzacja) z późniejszym skalowaniem. Wymagane zaangażowanie uczelni i partnerów przemysłowych oraz stowarzyszeń technicznych.

Załącznik nr 1 do Uchwały Wojewódzkiego Zespołu Koordynacji
nr 1/2025 z dnia 16 października 2025r.

KORPUS NKZ – nauczycieli kształcenia zawodowego Województwa Podkarpackiego

System edukacji zawodowej w województwie podkarpackim stoi dziś przed poważnym wyzwaniem. Z jednej strony mamy dynamicznie rozwijającą się gospodarkę – przemysł lotniczy, motoryzacyjny, zbrojeniowy, ICT czy energetyczny – z drugiej zaś chroniczne niedobory nauczycieli przedmiotów zawodowych. Dyrektorzy szkół technicznych i branżowych coraz częściej sygnalizują, że zapewnienie odpowiedniej liczby wykwalifikowanych inżynierów i fachowców do prowadzenia zajęć staje się zadaniem graniczącym z niemożliwym. Powód jest prosty: nauczyciele zarabiają znacząco mniej niż specjaliści w przemyśle, a brak systemowych mechanizmów wsparcia i rozwoju sprawia, że zawód ten traci na atrakcyjności. Proponowane rozwiązanie to powołanie **Korpusu NKZ – nauczycieli kształcenia zawodowego**, który stałby się nowym mechanizmem organizującym i wspierającym kadre dydaktyczną w regionie.

1. Monitoring i diagnoza potrzeb

Punktem wyjścia powinno być systematyczne badanie stanu kadry prowadzone (np. raportowanie w ramach istniejących systemów (SIO, systemy MEiN).) Cykliczna diagnoza obejmowałaby liczbę nauczycieli, ich kwalifikacje, staż pracy, a także potrzeby w zakresie doskonalenia. Raport publikowany dla całego województwa pozwalałby precyzyjnie identyfikować braki kadrowe i kierunki działań naprawczych.

2. Organizacja korpusu branżowego NKZ

Kluczowym elementem systemu byłby Korpus NKZ, który mógłby pełnić rolę grupy współpracy i doskonalenia nauczycieli. Działania Korpusu powinny koncentrować się na:

- cyklicznych warsztatach, seminariach i spotkaniach,
- transferze nowych technologii z przemysłu i uczelni do szkół,
- opracowywaniu narzędzi dydaktycznych i materiałów edukacyjnych,
- organizacji krótkich, praktycznych staży dla nauczycieli w przedsiębiorstwach (np. wakacyjnych).

Wsparcie dla Korpusu mogą zapewniać stowarzyszenia branżowe (np. NOT, SliTMP, SliTK RP) oraz klastry przemysłowe, które dysponują ekspertami i wiedzą o najnowszych technologiach. Dzięki takiej organizacji nauczyciele mieliby regularną możliwość aktualizacji wiedzy, poznawania nowych technologii i trendów rynkowych oraz przenoszenia ich bezpośrednio do szkół, co zwiększałoby praktyczne kompetencje uczniów i lepiej dostosowywało kształcenie zawodowe do potrzeb rynku pracy.

Proponuje się model elastyczny w ramach którego mogą powstać

- **grupy branżowe** – odpowiadające głównym sektorom gospodarki regionu (np. lotnictwo, energetyka, ICT),
- **grupy specjalizacyjne/obszary kształcenia** – obejmujące zawody występujące w wielu branżach (np. elektrycy, spawacze, mechatronicy).

Załącznik nr 1 do Uchwały Wojewódzkiego Zespołu Koordynacji nr 1/2025 z dnia 16 października 2025r.

3. System staży i doskonalenia

Integralną częścią działalności Korpusu byłyby staże i praktyki dla nauczycieli organizowane w przedsiębiorstwach. Współpraca z firmami i uczelniami dawałaby możliwość bieżącego kontaktu z praktyką gospodarczą i naukową. Uzupełniałyby to seminaria branżowe, mentoring inżynierów z przemysłu oraz udział w projektach badawczo-rozwojowych.

4. Przyciąganie nowych nauczycieli

Aby zasilić system nową kadrą, w ramach np. EFS+ i innych funduszy unijnych, należałoby uruchomić ofertę zachęt dla studentów i absolwentów uczelni technicznych:

- pokrycie kosztów uzyskania kwalifikacji pedagogicznych,
- stypendia lub jednorazowe wsparcie adaptacyjne,
- dofinansowanie udziału w szkoleniach i praktykach u pracodawców,
- zróżnicowane formy pomocy dostosowane do branży i specyfiki zawodu.

5. Partnerstwa i wsparcie instytucjonalne

Korpusy nie działałyby w oderwaniu – ich siłą byłaby współpraca z istniejącymi strukturami: klastrami branżowymi, izbami gospodarczymi, stowarzyszeniami inżynierów i techników (np. NOT). To one mogłyby stać się łącznikiem pomiędzy szkołą a gospodarką, a także źródłem know-how i nowych narzędzi dydaktycznych.

Wsparcie merytoryczne uczelni, które pełnią rolę partnerów w rozwoju Korpusu NKZ, oferując:

- studia podyplomowe i kursy specjalistyczne,
- możliwość zdobycia kwalifikacji pedagogicznych,
- udział nauczycieli w projektach badawczo-rozwojowych,
- mentoring i doradztwo eksperckie w ramach grup branżowych.
- zespoły badawczo rozwojowe dla grup branżowych nauczycieli,

Współpraca z uczelniami i klastrami mogłaby obejmować także organizację praktyk wakacyjnych dla nauczycieli oraz całoroczny mentoring, wspierający transfer wiedzy i technologii do szkół.

Efekt systemowy

Korpus NKZ nie byłby tylko doraźnym rozwiązaniem braków kadrowych. To długofalowa inwestycja w stabilność szkolnictwa zawodowego, które staje się jednym z kluczowych filarów rozwoju gospodarczego Podkarpacia. Dzięki branżowej strukturze odpowiadającej realnym sektorom przemysłu, Korpus pozwoli na:

- lepsze dopasowanie edukacji do potrzeb gospodarki,
- podniesienie jakości kształcenia praktycznego,
- wzmocnienie atrakcyjności zawodu nauczyciela,
- stworzenie trwałego pomostu pomiędzy szkołami, przemysłem i uczelniami.

Załącznik nr 1 do Uchwały Wojewódzkiego Zespołu Koordynacji
nr 1/2025 z dnia 16 października 2025r.

MODEL WDRAŻANIA REKOMENDACJI wraz z HARMONOGRAMEM KORPUS NKZ – Podkarpackie

ETAP I: Diagnoza i przygotowanie systemu

okres: 3–4 miesiące

Działania:

- 1. Przygotowanie i przeprowadzenie diagnozy**
 - Proste badanie prowadzone we współpracy z dyrektorami szkół (z wykorzystaniem istniejących narzędzi, np. SIO), aby określić:
 - liczbę nauczycieli zawodowych,
 - specjalności i kwalifikacje,
 - braki kadrowe i zagrożenia dla ciągłości nauczania,
 - potrzeby doskonalenia zawodowego.
- 2. Identyfikacja kluczowych obszarów**
 - Wyłonienie sektorów gospodarki i specjalizacji, gdzie występują największe deficyty kadry (np. automatyka, energetyka, ICT, logistyka, lotnictwo).
- 3. Mapowanie partnerów**
 - Szkoły, uczelnie, stowarzyszenia branżowe, izby gospodarcze, klastry przemysłowe, duże przedsiębiorstwa.
- 4. Utworzenie Zespołu Roboczego ds. Korpusu NKZ**
 - Funkcjonującego przy Wojewódzkim Zespole Koordynacji (WZK), odpowiedzialnym za koordynację i wdrożenie.

ETAP II: Projektowanie rozwiązań i pilotaż

okres: 6 miesięcy

Działania:

- 1. Opracowanie programów wsparcia kadry**
 - Modele zachęt: stypendia dla kandydatów, refundacje kosztów studiów podyplomowych i kursów pedagogicznych, wsparcie adaptacyjne.
 - Schemat krótkich staży/praktyk dla nauczycieli w firmach (np. 2–3 tygodnie, w formule pilotażowej).
 - Kryteria naboru i wsparcia dla studentów zainteresowanych zawodem nauczyciela.
- 2. Powołanie pilotażowego Korpusu NKZ**
 - Grupy współpracy nauczycieli zawodowych którzy mogli by współpracować wg. **grup branżowych i/lub grup specjalizacyjnych/obszarów kształcenia** (np. elektrycy, mechatronicy, spawacze), a nie sztywnych branż.
 - Regularne spotkania, mentoring, testowanie materiałów dydaktycznych, wymiana doświadczeń.
- 3. Zawarcie porozumień z uczelniami i partnerami gospodarczymi**

Załącznik nr 1 do Uchwały Wojewódzkiego Zespołu Koordynacji
nr 1/2025 z dnia 16 października 2025r.

- W zakresie wspólnego prowadzenia kursów, staży, mentoringu oraz udziału nauczycieli w projektach B+R.
- 4. Kampania informacyjno-promocyjna**
- Podnosząca prestiż zawodu nauczyciela zawodowego, skierowana do studentów i absolwentów kierunków technicznych.

ETAP III: Wdrożenie pełne i rozwój systemu

okres: 1–2 lata

Działania:

- 1. Uruchomienie programu stypendialno-adaptacyjnego**
 - Nabór kandydatów do zawodu spośród absolwentów kierunków technicznych.
 - Wsparcie w zdobyciu kwalifikacji pedagogicznych, mentoring, finansowanie szkoleń specjalistycznych.
- 2. Potencjalne rozszerzenie Korpusu NKZ**
 - Tworzenie kolejnych grup t **grup branżowych i/lub grup specjalizacyjnych/obszarów kształcenia** i mechanizmu wymiany dobrych praktyk.
 - Digitalizacja zasobów (platforma z materiałami dydaktycznymi, scenariuszami zajęć, case studies).
- 3. Monitorowanie i korekty**
 - Ewaluacja programu w oparciu o: liczbę nowych nauczycieli, utrzymanie w zawodzie, jakość kształcenia.
 - Regularne konsultacje z dyrektorami szkół, pracodawcami i uczelniami.

ETAP IV: Instytucjonalizacja i skalowanie

okres: długofalowo

Działania:

- 1. Trwałe osadzenie programu Korpusu NKZ w strukturach regionalnych**
 - Wyznaczenie stałej roli dla WUP, Kuratorium i JST.
 - Wpisanie Korpusu NKZ do dokumentów strategicznych województwa.
- 2. Stałe finansowanie**
 - Finansowanie z programów EFS+, KPO oraz projektów regionalnych.
- 3. Rozwój sieci współpracy**
 - Stałe partnerstwa między szkołami, uczelniami i przemysłem.
 - Utworzenie **branżowych/obszarowych rad programowych** wspierających dostosowanie kierunków kształcenia do potrzeb rynku pracy.

Czynniki sukcesu

- Skuteczna koordynacja (WZK jako lider).
- Zaangażowanie uczelni i pracodawców w proces.

Załącznik nr 1 do Uchwały Wojewódzkiego Zespołu Koordynacji
nr 1/2025 z dnia 16 października 2025r.

- Prosta, rzetelna diagnoza potrzeb szkół.
- Stabilne finansowanie (EFS+, KPO).
- Atrakcyjna i realna oferta dla młodych inżynierów (stypendia, wsparcie startowe).
- Jasno określone standardy dla praktyk i staży nauczycieli w zakładach pracy.